

ביאורי מילים טייטש- שופטים

דיינים	שופטים
און שמשים	ושטרים
זאלסטו געבין צו דיר	תתן לך
אין אלע דיינע שטעט	בכל שעריך
וואס ג-ט דיין ג-ט	אשר ה' אלקיך
גיבט צו דיר	נתן לך
צו דיינע שבטים	לשבטיך
און זיי זאלן משפט'ן	ושפטו
דאס פאלק	את העם
א ריכטיגן דין	משפט צדק
זאלסט נישט פארבייגן א דין	יט) לא תטה משפט
דו זאלסט נישט באקאנט מאכן א פנים	לא תכיר פנים
און דו זאלסט נישט נעמען קיין שחד	ולא תקח שחד
ווייל דער שוחד	כי השחד
מאכט בלינד	יעור
די אויגען פון די קלוגע	עיני חכמים
און עס פארדרייט	ויסלף
גערעכטע רייד	דברי צדיקים
דו זאלסט נאכיאגן דעם ריכטיגן דין	כ) צדק צדק תרדף
פון וועגן דו זאלסט לעבן	למען תחיה
און דו זאלסט ירש'ענען	וירשת
דאס לאנד	את הארץ
וואס ג-ט דיין ג-ט	אשר ה' אלקיך
גיבט צו דיר	נתן לך
דו זאלסט נישט איינפלאנצן צו דיר	כא) לא תטע לך
א לינדן בוים	אשרה
קיין שום בוים	כל עץ
נעבן דעם מזבח פון ג-ט דיין ג-ט	אצל מזבח ה' אלקיך
וואס דו וועסט מאכן צו דיר	אשר תעשה לך
און דו זאלסט נישט אויפשטעלן צו דיר	כב) ולא תקים לך
א מצבה (באשטאנד)	מצבה
וואס ג-ט דיין ג-ט האט פיינד	אשר שנה ה' אלקיך
	קאפיטל יז פסוק א'
דו זאלסט נישט שחט'ן	לא תזבח

תורה

לה' אלקיך
 שור
 ושה
 אשר יהי' בו מום
 כל דבר רע
 כי תועבת ה' אלקיך הוא

ב כי ימצא
 בקרבך
 באחד שעריך
 אשר ה' אלקיך נתן לך
 איש או אשה
 אשר יעשה
 את הרע
 בעיני ה' אלקיך
 לעבור
 בריתו

ג וילך
 ויעבד
 אלהים אחרים
 וישתחו להם
 ולשמש
 או לירח
 או לכל צבא
 השמים
 אשר לא צויתו

ד והגד לך
 ושמעת
 ודרשת היטב
 והנה אמת
 נכון הדבר
 נעשתה
 התועבה הזאת
 בישראל

ה והוצאת
 את האיש ההוא
 או את האשה ההוא
 אשר עשו
 את הדבר הרע הזה

צו ג-ט דיין ג-ט
 א אקס
 אדער א שעפס
 וואס ס'וועט זיין אין איהם א פעלער
 יעדע שלעכטע ווארט
 ווייל דאס איז א אומווערדיגקייט פון ג-ט דיין
 ג-ט
 אז עס וועט געטראפן ווערן
 צווישן דיר
 אין איינע פון דיינע שטעט
 וואס ג-ט דיין ג-ט גיבט צו דיר
 א מאן אדער א ווייב
 וואס ער וועט מאבן
 דאס שלעכט'ס
 אין די אויגן פון ג-ט דיין ג-ט
 צו עובר זיין
 זיין בונד
 און ער איז געגאנגען
 און ער האט געדינט
 פרעמדע געטשקעס
 און ער האט זיך געבוקט צו זיי
 און צו די זון
 אדער צו די לבנה
 אדער צו די גאנצע הערשאפט
 פון הימל
 וואס איך האב נישט אנגאזעגט (צו דינען)
 און עס וועט געזאגט ווערן צו דיר
 און דו וועסט הערן
 און דו וועסט גוט פארשן
 און אט איז אמת
 די זאך איז ריכטיג
 עס איז געטוהן געווארן
 די אומווערדיגקייט
 אין די אידן
 און דו זאלסט ארויסציען
 יענעם מענטש
 אדער יענע ווייב
 וואס זיי האבן געמאכט
 די שלעכטע זאך

תורה

אל שעריך	צו דיינע שטעט
את האיש	דעם מענטש
או את האשה	אדער די ווייב
וסקלתם	און דו זאלסט זיי פארשטיינערן
באבנים	מיט שטיינער
ומתו	און זיי זאלן שטארבן
ו) על פי שנים עדים	דורך די רייד פון צוויי עדות
או שלשה עדים	אדער דריי עדות
יומת	זאל געטויט ווערן
המת	דער מת
לא יומת	ער זאל נישט געטויט ווערן
על פי עד אחד	דורך איין עדות
ז) יד העדים	די הענד פון די עדות
תהיה בו בראשונה	זאלן זיין אין איהם אין ערשטן
להמיתו	איהם צו טויטן
ויד כל העם	און די הענט פון דעם גאנצן פאלק
באחרונה	צום לעצטן
ובערת הרע	און דו זאלסט אויסרוימען דאס שלעכטע
מקרבוך	פון צווישן דיר
ח) כי יפלא	אז עס וועט פארדעקט ווערן
ממך	פון דיר
דבר	א זאך
למשפט	צו א דין
בין דם	צווישן (טמא בלוט)
לדם	צו (ריינע) בלוט
בין דין	צווישן איין דין (נישט שולדיג)
לדין	צו א אנדערן דין (יא שולדיג)
ובין נגע לנגע	און צווישן א נגע צו א נגע
דברי ריבת	רייד פון קריגעריי
בשעריך	אין דיינע שטעט
וקמת	זאלסטו אויפשטיין
ועלית	און דו זאלסט ארויף גיין
אל המקום	צו דעם ארט
אשר יבחר ה' אלקיך בו	וואס ג-ט דיין ג-ט וועט אויסקלייבן אין איהם
ט) ובאת	און דו זאלסט קומען
אל הכהנים הלויים	צו די כהנים די לויים
ואל השפט	און צו דעם שופט
אשר יהי'	וואס ער וועט זיין
בימים ההם	אין יענע צייט

תורה

און דו זאלסט פארשן	ודרשת
און זיי וועלן זאגן צו דיר	והגידו לך
די זאך פון דעם דין	את דבר המשפט
און דו זאלסט טוהן	(י) ועשית
דורך די זאך	על פי הדבר
וואס זיי וועלן זאגן צו דיר	אשר יגידו לך
פון יענעם ארט	מן המקום ההוא
וואס דער אויבערשטער וועט אויסקלייבן	אשר יבחר ה'
און דו זאלסט אפהיטן	ושמרת
צו מאכן	לעשות
אזוי ווי אלעס	ככל
וואס זיי וועלן דיר לערנען	אשר יורוך
דורך די לערנונג	(יא) על פי התורה
וואס זיי וועלן דיר לערנען	אשר יורוך
און אויף דעם דין	ועל המשפט
וואס זיי וועלן זאגן צו דיר	אשר יאמרו לך
דו זאלסט טוהן	תעשה
דו זאלסט נישט אפקערן	לא תסור
פון די זאך	מן הדבר
וואס זיי וועלן זאגן צו דיר	אשר יגידו לך
רעכט'ס אדער לינקס	ימין ושמאל
און דער מענטש	(יב) והאיש
וואס ער וועט מאכן	אשר יעשה
מיט שולד	בזדון
נישט צו צוהערן	לבלתי שמע
צו דעם כהן	אל הכהן
וואס שטייט	העמד
צו באדינען דארט	לשרת שם
ג-ט דיין ג-ט	את ה' אלקיך
אדער צו דעם שופט	או אל השפט
און יענער מענטש זאל געטויט ווערן	ומת האיש ההוא
און דו זאלסט אויסרוימען די שלעכט'ס	ובערת הרע
פון די אידן	מישראל
און דער גאנצער פאלק	(יג) וכל העם
זאלן צו הערן	ישמעו
און זאלן מורא האבן	ויראו
און זאלען מער נישט שולדיגן	ולא יזידון עוד
	שני

